

**ज्ञान प्रबोधिनी - छात्र प्रबोधन, पुणे द्वारा प्रकाशित
'मैत्री पुस्तकांशी' मालिकेअंतर्गत ललित लेखमाला संच - सूची
(१ पानी पाठपोट छपाई व जाड लॅमिनेट केलेली ४० पुस्तके)**

क्र.	ललित लेखाचे नाव	लेखकाचे नाव
१	निरागस सुखाची गळामिठी	रवींद्र पिंगे
२	अर्थ सुट्टीचा	प्रमोदिनी वडके-कवळे
३	राहुलच्या रोजनिशीतील एक पान	शैलजा देशमुख
४	उगवत्या थंडीतील सकाळ	बजरंग सरोदे
५	मै चमेली, गजरेवाली....	नमित चित्रे
६	शाईचा डाग	अनघा भट -बेहेरे
७	गावातलं शहाणपण	सुवर्णा गोखले
८	गरम चहाची कथा	मल्हार अरणकल्ले
९	माणुसकीचा गहिवर	द.मा.मिरासदार
१०	तो राजहंस एक	शिल्पा कुलकर्णी
११	प्रगतगावची एस.टी	सुभाष देशपांडे
१२	धोंडी	गोविंद गोडबोले
१३	साठा उत्तराची 'कहाणी '	वाच. रामचंद्र देखणे
१४	बोकयकाला	आबा महाजन
१५	आवराआवर	मल्हार अरणकल्ले
१६	हातगुण	म. वि. कोल्हटकर
१७	गुणदोषांतील सीमारेषा	शैलजा देशमुख
१८	पिवळी- केशरी वसंतपंचमी	सुनीला गोंधळेकर
१९	१८५७ चा सूत्रधार रंगो बापूजी गुप्ते	मोहन शेटे
२०	माझ्या नावाची कहाणी	एकनाथ आव्हाड

**ज्ञान प्रबोधिनी - छात्र प्रबोधन, पुणे द्वारा प्रकाशित
'मैत्री पुस्तकांशी' मालिकेअंतर्गत ललित लेखमाला संच - सूची
(१ पानी पाठपोट छपाई व जाड लॅमिनेट केलेली ४० पुस्तके)**

क्र.	ललित लेखाचे नाव	लेखकाचे नाव
२१	मेट्रो-भुयारी रेल्वे	अनु.-अनघा भट-बेहेरे
२२	सभेत भाषण करताना...	विक्रम वाळिंबे
२३	नकोशी	शिल्पा कुलकर्णी
२४	काचेवरील धूळ	मल्हार अरणकल्ले
२५	मातीचं माहेर	सुनील शिनखेडे
२६	संगीताची डायरी	सुवर्णा गोखले
२७	एक ना धड भाराभर चिंध्या...	एकनाथ आव्हाड
२८	असं का पण?	सुनीला गोंधळेकर
२९	आहोत आम्ही ऑर्डिनरी!	शैलजा देशमुख
३०	खरे शिक्षण	नीलिमा रास्ते
३१	मी सोनल (स्वगत)	नमित चित्रे
३२	सदाचाराचं समाधान	दत्ता हलसगीकर
३३	जिद्दीचं लोभस रूप	मल्हार अरणकल्ले
३४	चला, आणि 'एकलव्य' बनूया...	आश्लेषा महाजन
३५	हृदय आईचे	विद्याधर म्हैसकर
३६	जातं	मल्हार अरणकल्ले
३७	जरा ऐकून तर घ्या !!	एकनाथ आव्हाड
३८	वसंत वा शरद	सुभाष देशपांडे
३९	त्यांची आठवण ठेवा	रवींद्र पिंगे
४०	साकव	शशिकांत पाटील

ललित

परवा सानेगुरुजींच्या
पालगड ह्या अस्सल कोंकणी
तोंडावळ्याच्या^१ गावी जाताना
वाटेत म्हाप्रळ गावाच्या
खाडीवरला लांबलचक पूल
ओलांडावा लागला. पूर्वीही
पन्नास वर्षांमागे श्रीवर्धन वगैरे
मुलुखात^२ जाताना म्हाप्रळची
खाडी ओलांडावी लागे. तीच
वाट होती. मात्र, तेव्हा पूल
झालेला नव्हता. तारवांनी^३
पलीकडे जावं लागायचं. खाडी^४
ओलांडून पैलतीरी उतरल्यापासून
दाट झाडामाडांच्या नव्या सृष्टीत
पाऊल पडल्यासारखं वाटे.
आता जग किती बदललंय!
त्या पंचक्रोशीचा^५ चेहरा आता
पूर्णपणे बदलला आहे. आर्थिक
श्रीमंतीचं वारं लागलेलं दिसतं.
पन्नास साठ वर्षांपूर्वी इथे काहीच
नव्हतं. वीज नव्हती. रस्ते नव्हते.
रहदारी नव्हती. फक्त हिरवीगार
वनश्री होती. गवती शाकाराची^६
विरळ वस्ती होती. पाहावं तिकडे
भातखाचरं आणि झाडझाडोरा.
आता मात्र आमची गाडी एका
मिनिटात पुलामुळे ह्या तीरावरून
त्या तीरापार झाली.

जाता जाता माझं मन पन्नास
वर्षं मागे दुडदुडलं^७. दिवस थंडीचे

निरागस सुखांची गळामिठी

- रवींद्र पिंगे

अवघड शब्दांचे अर्थ : १. तोंडावळ्याच्या - चेहऱ्याच्या/घडणीच्या २. मुलुखात - राज्यात/प्रांतात ३. तारवा/तरी - छोटी होडी, ४. खाडी - नदी जिथे समुद्राला मिळते तो पाण्याचा साठा किंवा नदीमुखातून समुद्राच्या भरतीचे पाणी जेथपर्यंत आत जाऊ शकते तेथपर्यंतच्या नदीच्या मुखाकडील भागासही खाडी म्हणतात. ५. पंचक्रोशी - जवळच्या पाच गावाचा परिसर, पाच कोस म्हणजे सोळा कि.मी.च्या परीघातील प्रदेश ६. शाकाराची - छप्पराची, ७. दुडदुडलं - गेलं.

या पुस्तकाची किंमत - रु. १५/- या ललित लेखमालेअंतर्गत याचप्रकारच्या ४० पुस्तकांचा संच सवलतीच्या किंमतीत रुपये ५००/- मध्ये उपलब्ध! (साठा मर्यादित)
याशिवाय विद्यार्थी, पालक, शिक्षकांसाठी ज्ञान प्रबोधिनी द्वारा १०० हून अधिक पुस्तके प्रकाशित, अनेक प्रकाशनाच्या मार्गावर! अवश्य संग्रही ठेवा! (संपर्क मागील बाजूस)

होते. मी खाडीपलीकडल्या पुरार गावी निघालो होतो नि खाडीपार होण्यासाठी म्हाप्रळ बंदरात होडीची वाट बघत पहाटे थांबलो होतो. तरीने पैलाड झालो. पुरारपर्यंत पायी गेलो. ज्या यजमानांकडे उतरलो त्या भट्टी वठारात गेल्या गेल्या आनंदाच्या लहरींनी मला गळामिठीच घातली.

बापटांचं निगा राखलेलं अंगण गाईच्या शेणाने स्वच्छ सारवलेलं होतं. वस्त्रगाळ^१ सारवलेल्या त्या भुईचा मऊ स्पर्श तळव्यांना झाला, त्याचं सुख झालं. मी अनवाणी पावलांनीच अंगणात फेऱ्या मारल्या नि तळव्यांना स्पर्शसुख लाभू दिलं. काही स्पर्श कायम हवेहवेसे वाटतात. त्या यादीत ताज्या सारवणाचा मुलायम स्पर्श निश्चित आहे. तेवढ्यात यजमानांनी पितळेच्या फुलपात्रातून^२ गरमागरम कडक चहा पुढे केला. तो पिऊन जीव संतुष्ट होतो न होतो, तोच माझ्या हातावर तिखट आल्याची घरगुती खरखरीत वडी पडली. ती जिभेवर टेकतांच जीभ सुरेखशी

चुरचुरली, जे सुख मी शहरात कधीच चाखलं नव्हतं. कडकडीत चहानंतर आल्याची तिखटाई गोड लागते, हे नवं ज्ञान झालं. पडवीत^३ झोपाळा होता. त्यावर टेकून मंद झोके घेतले. केवढा आनंद झाला!

थोड्यावेळाने यजमानांनी स्नानासाठी पुकारलं. तिथे सुखाचा वेगळाच रांजण भरून ठेवलेला होता. मागीलदारी चिऱ्यांचं चुलाण^४ भगभगत^५ होतं. त्यावर तापवलेलं पाणी मी घंगाळात^६ ओतून घेतलं नि केळींचा आडोसा केलेल्या पाथरीवर^७ उघड्यावर बसून अंगावर तांब्याने पाणी घेतलं. हवेतला कोवळा गारवा, उन्हाचा वरून सौम्य शेक, नि घंगाळ्यातलं वाफाळणारं पाणी अशा तीनही सुखाचा धनी झालो. कधी नव्हे ती पवित्र नदऱ्यांची नामावली अंग पुसताना तोंडून आपोआप बाहेर पडली. स्नान उरकल्यावर शुचिर्भूत^८ वाटलं. नंतर यजमान म्हणाले,

‘आपण समोरच्या मंदिरात देवदर्शन करून येऊ या. तोपर्यंत नाष्ट्यासाठी पेज तयार होतेच

आहे; चला.’ देवदर्शन उरकून परतलो.

पत्रावळी मांडल्या गेल्या. त्यावर तांबड्या तांदळाची पेज वाढली गेली. सोबतीला लिंबाचं मुरलेलं लोणचं. मी आडवा हात मारला. नंतर झोपाळ्यावर टेकून झोके घेतले.

मनात स्वतःशीच म्हटलं, काल कुणी सांगितलं असतं की उद्या ही निरागस सुखं तुझी वाट पाहणार आहेत, तर मी त्यावर छदाम विश्वास ठेवला नसता. आज वाटतंय, एकूणातच सुख ही दैवी देणगी माणसाच्या लल्लाटीचं^९ असावी लागते, नि बहुतेक मधुर सुखं माणसाला कनवटीचे^{१०} पैसे न मोजताच गुपचूप मिळून जातात. फक्त सुखाची ती फुलं वेचयला माणसाचं मन जरा जागं असावं लागतं. ती सुखाक्षरं भाळी टेकविणाऱ्या निराकार अज्ञात शक्तीबद्दल मनात कृतज्ञता जागी असेल, तर दुधात मधाचे थेंबच मिसळणार हे उघडच आहे.

- रवींद्र पिंगे

अवघड शब्दांचे अर्थ : १. वस्त्रगाळ - कापडातून गाळलेल्या शेणामातीने, २. फुलपात्रातून - भांड्यातून, ३. पडवी - घराच्या पुढच्या भागातील मोकळी खोली, ओवरी, ४. चिऱ्यांचं चुलाण - दगडी चूल, ५. भगभगत - पेटलेले, ६. घंगाळे - पूर्वीच्या काळातील तांब्याचे किंवा पितळ्याचे आंघोळीसाठीचे भांडे, गंगाळे, ७. पाथरीवर - दगडावर, ८. शुचिर्भूत - निर्दोष, स्वच्छ, पवित्र, ९. लल्लाटी - कपाळी, भाळी, नशिबी, १०. कनवट - वस्त्राचा कमरेजवळ खोचण्यात येणारा भाग

खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा

१. लेखकाच्या कोकणातल्या गावातील निसर्गाचे वर्णन लिहा.
२. ‘पुरार’ गावात लेखकाने कोणकोणती अविस्मरणीय सुखे अनुभवली ?
३. ‘सुखाची फुले वेचयला माणसाचं मन जरा जागं असावं लागतं’, ही कल्पना स्पष्ट करा.
४. समानार्थी शब्द लिहा. १. निरागस २. गळामिठी ३. लल्लाट ४. शुचिर्भूत वाटणे

पुस्तकांच्या
सूचीसाठी
QR Code
स्कॅन करा.

यासोबतच कर्तृत्ववान व्यक्तींच्या प्रेरणादायी कहाण्यांची याच प्रकारातील ४० पुस्तकेही सवलतीच्या किंमतीत रु. ५००/-मध्ये उपलब्ध! (साठा मर्यादित)
संपर्क : छात्र प्रबोधन, ज्ञान प्रबोधिनी, ५१० सदाशिव पेठ, पुणे ३०. ☎ ०२०-२४२०७१ ७४/७५, ऑनलाइन खरेदीसाठी www.jpprakashane.org